

Col·loqui internacional a Lleida
La cultura de frontera i Jesús Moncada van estar molt presents en aquest simposium de la llengua catalana.

En memòria d'un músic
Mequinensa va recordar amb un acte cultural al músic local Soler Casabon.

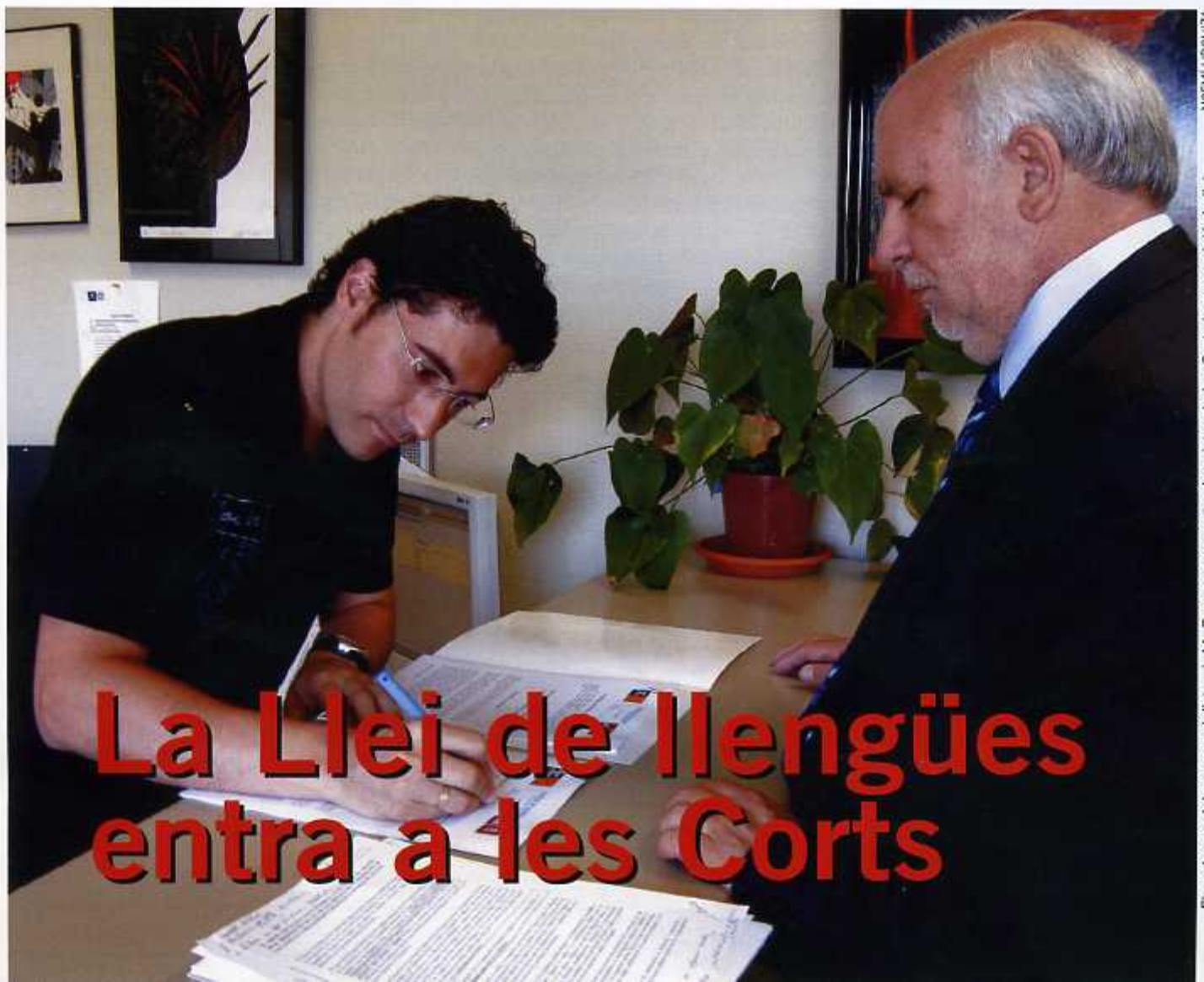
La guerra de la fruita
Els llauradors del Baix Cinca ixen als carrers de Fraga contra els baixos preus i el monopoli dels majoristes.

DE LA FRANJA

Revista de les Comarques Catalanoparlants d'Aragó

2,30 €

Any 10 • núm. 89 • La Franja, setembre-octubre de 2009

La Llei de llengües entra a les Corts

El portaveu del grup socialista, J. M. Franco, presenta al registre de les Corts la proposta de llei

NOEMI URQUIZA

EDITA:

Iniciativa Cultural de Franja

C/ Pla. 4, 44610 Calaceit. Tel. 978 85 15 21
 Associació Cultural del Matarranya
 Consells Locals de la Franja
 Institut d'Estudis del Baix Cinca-IEA
 Centre d'Estudis Ribagorçans (CeRib)

DIRECTOR:

Màrio Sasot
 msasote@yahoo.es

GESTIÓ I ADMINISTRACIÓ:

Cèlia Badet

CAP DE REDACCIÓ I

MAQUETACIÓ GRÀFICA:
 Isabel Calaf • T. 661 470 457
 tempsdefranja@telefonica.net

CONSELL DE REDACCIÓ:

Antoni Bengochea, José Miguel
 Gràcia, Artur Quintana, Lluís
 Rajadell i Carles Sancho
 (el Matarranya).

Susanna Barquín, Marta Canales,
 Jaume Casas, Pep Labat i Carme
 Tarragó (el Baix Cinca).

Carles Barrull, Glòria Francino i
 Josefina Motis (la Llitera i la
 Ribagorça).

Carme Messeguer (PPCC).

FOTOGRAFIA:

Pep Labat, Sidrid Schmidt Von der
 Twer i Ricard Solana

OPINIÓ:

Susanna Barquín, Esteve Betrià,
 Tomás Bosque, Josep A. Carrégal,
 Miquel Estaña, Quim Gibert, Merxe
 Llop, Marc Martí, Juli Micolau,
 Joaquim Montelús, Francesc Ricart,
 Carles Sancho, Ramon Sistac,
 Natxo Sorolla, Carles Terès i
 Joaquim Torrent.

SUBSCRIPCIONS I PUBLICITAT:

978 85 15 21

IMPRESSIÓ I PRODUCCIÓ:

Gràfiques del Matarranya, SL
 grafiques@matarranya.com

DIPÒSIT LEGAL: TE-88/2000

ISSN: 1695-7709

EN VENDA A:

Albelda

Estanc Conchita

Calaceit

Papereria Abàs

El Torricó

Llibreria Pilarín

Fraga

Llibreria Badia i Llibreria Cabrera

Girona

Llibreria Les Voltes

Lleida

Llibreria de la Generalitat

Mequinensa

Papereria González

Reus

Llibreria Gaudí

Saldí

Llibreria Panadés i Llibreria Sorolla

Saragossa

Papereria Germinal. C/ Sepulcro, 21

Tamarit

Estanc Patrito

Tortosa

Llibreria El Temple

Vall-de-roures

Llibreria Serret

Un pas necessari

El passat dos de juliol, el portaveu del Grup Parlamentari Socialista a les Corts d'Aragó, Jesús Miguel Franco, presentava al registre de les Corts regionals una proposició de Llei d'Ús, Protecció i Promoció de les Llengües Pròpies d'Aragó, que el parlament regional haurà de debatre i votar al llarg d'aquest període de sessions que s'ha obert aquesta tardor.

Abans d'entrar en el contingut del document presentat, volem valorar positivament la iniciativa del grup parlamentari socialista d'enviar a les corts regionals el text, un cop va ser impossible presentar-lo com a govern, degut a l'oposició frontal i irracional dels seus socis del PAR i enmig d'un ambient polític i mediàtic molt enarrit i poc aclaridor per la campanya brutal i embrutidora que han llençat des del primer moment els membres de la FACAO.

Tot i que mai hem entès les raons o excuses que al llarg d'aquests 10 anys han donat els dirigents socialistes aragonesos per a ajornar una legislatura rere altra la tramitació d'aquesta llei, el pas que per fi s'ha donat era necessari per a obrir un camí cap a la progressiva normalització i dignitat de les nostres llengües minoritzades.

El contingut d'aquest document, que serà analitzat més a fons en aquest i en números successius de TdF, compleix un requisit per a nosaltres imprescindible i innegociable, i és que reconeix que «l'aragonès i el català són llengües pròpies d'Aragó». Aquesta evidència, que sembla ser una «veritat de Pero Grull» és, increïblement, el que està creant més problemes i oposició a la Llei per part dels sectors més recalitrants i ultramuntans de la dreta regional i regionalista aragonesa.

La llei també ajudarà a eixir del limbe legal en

que es troben aquestes llengües en aspectes com obrir la possibilitat d'adreçar-se a l'Administració en les llengües pròpies, –caldrà assignar després els pressupostos suficients per a fer realitat aquest dret–, la integració del català i l'aragonès dins dels currícula educatius, i el respecte de la toponímia tradicional com a denominació oficial única.

Però, com diu encertadament en el seu article d'opinió el doctor Quintana en aquestes mateixes pàgines, no es pot garantir la no discriminació dels parlants en raó de la llengua que parlen, quan eixes llengües, ja d'entrada estan discriminades respecte al castellà, que roman la única llengua oficial. O que l'aprenentatge de les «llengües pròpies» sigui voluntari i que en canvi, el Castellà i, fins i tot, les «llengües estrangeres», continuaran sent d'estudi obligatori al llarg de tot el sistema educatiu.

A partir d'ara s'obre un interessant procés parlamentari d'explicació de motius, de presentació d'esmenes i d'obligat consens entre les forces progressistes de l'hemicicle per a tirar endavant una Llei que esperem complexa allò que diu l'article 3 de la Constitució Espanyola de «Les altres llengües espanyoles seran també oficials en les respectives Comunitats Autònomes d'acord amb els seus estatuts».

Si, com s'espera, l'oposició del PP i el PAR continuarà sent radicalment bel·ligerant envers la Llei, el PSOE necessitarà del recolzament explícit de les altres forces de l'arc parlamentari de l'esquerra: CHA i IU. Tant de bo que això dugués a millorar la Llei en els aspectes abans esmentats i en molts d'altres, i permetés obrir el camí cap a una explícita i justa cooficialitat, de manera immediata o diferida en un termini fixat en el mateix text aprovat.

La nostra tasca diària i la nostra lluita reivindicativa no conclourà fins a aconseguir-ho.

ESTISORES - Miguel Estaña

LES CORTS
ARAGÓ

s u m a r i

2

Editorial

3

Salutació del director
Cartes dels lectors

4

El Matarranya

7

El Baix Cinca

10

Entrevista
Quim Gibert,
psicòleg

12

La Llitera i la Ribagorça

14

Debat

15

Tema del mes

16

Aragó

17

Gent de Franja

18

Països Catalans

19

Opinió:
La poesia en Soler Casabon

salutació del director

En aquests dos mesos d'estiu, durant els quals aquesta revista no ix al carrer, han succeït un puial d'esdeveniments culturals per totes les nostres terres franjolines.

Els companys d'Ascuma han participat, entre d'altres actes, en la presentació d'un llibre a la casa Amatller de Barcelona i a la trobada d'escriptors ebrencs a Fontespatla. Al Baix Cinca han recordat i ret homenatjat al cantant fragatí Francisco Menén i al músic mequinensà José Soler Casabón.

Més a dalt, els amics del CeRib van organitzar les setenes jornades culturals amb gran èxit de públic, de continguts i de ponents.

I, per si faltava alguna cosa per adobar l'interès d'aquest estiu, a primers de juliol, es presentà, per fi!, al registre de les Corts una proposició de Llei «d'ús, protecció i promoció de les llengües aragoneses», amb un esperit més aviat conservacionista, però que al menys reconeix la nostra existència. Caldrà estar atents durant el procés de debat i aprovació per veure si es poden millorar els continguts per a aproximar al màxim el seu estatus al que gaudeix el castellà.

Per a ajudar al lector a formar-se un millor criteri, a partir d'aquest número, publicarem un sèrie d'articles que oferixquen diferents anàlisis, reflexions i valoracions sobre la proposició de Llei: Des d'ací us invitem a què ens feu arribar les vostres aportacions, per a la seua publicació.

Mاريو Sasot

cartes dels lectors

Columnes creuades

Observo un número sí i un altre també de *TdF* una certa confusió a l'hora d'identificar les columnes procedents dels mitjans de premsa sud-franjolins: «Viles i gents», que es publica a *La Comarca* d'Alcanyís, i «Lo cresol», que apareix cada dissabte al *Diario de Teruel*. Com a exemple, al núm 87 de juny la magnífica columna d'Antoni Bengoechea «I no perdeu les vostres varietats?» (p. 5) és adjudicada a «Viles i gents» quan procedix del «cresol» del 16 de maig; també ve d'este diari la rigorosa reflexió econòmica de José Miguel Gràcia «Perillen les pensions?» (p. 6), correctament identificada de no ser per l'article del títol, que és «Lo» i no «El cresol», segons la intencionada selecció lingüística dels «cresolaires» abans de posar-mos a «il·luminar» Terol.

L. Gimeno

Vergonya i indignació

Com a ciutadà del poble d'Alcanyís sento vergonya i indignació quan m'assabento de que l'Ajuntament de la meua ciutat de residència hagi cedit els seus espais (auditori del Palacio Ardid) per a les xerrades i guies de l'Oficina de Turisme per a visitar la localitat per a una activitat d'unes associacions com la FACAO i la Plataforma No Hablamos Catalán, que representen actituds retrògrades, antidemocràtiques i antisocials. Des d'aquí invito a que, si ho estimeu oportú, adreceu alguna queixa a l'alcaldesa d'Alcanyís, Amor Pascual, en nom propi o en el dels col·lectius que representeu.

Antoni Albalat

Trencaclosques innecessari

Al programa de TV3 sobre l'art sacre en disputa, vam veure gent d'Areny dient –l'error va ser el canvi de diòcesi–. Feie mil anys que pertanyien a la de Lleida.

Aquestes paraules les poden sentir en qualsevol dels pobles «canviats». I com diu Josefina Motis (núm. 88 de *TdF*) –quina falta fa que tornin si a Lleida estan prou a l'abast de la gent de la Franja? I aquí jo hi vull afegir; molt més a l'abast! Sobretot per a la gent del Baix Cinca i per al de bona part de la Llitera i Baixa Ribagorça. Però consumat el canvi de diòcesi, tothom ens hem de fer el càrrec que l'art sacre mai tornarà a la Franja. Vull dir a Fraga, Tamarit o Benavarrí que és d'on va eixir. Com a molt el veurem passar de llarg cap a l'«Opus cle»... perdó! vull dir cap a Barbastro. Perquè la gent de la Franja som per a la majoria de la resta d'Aragó com a «pàries» de l'India. Invisibles. Ni ens veuen, –i pitjor encara, ni ens volen veure. I el que també és molt feridor, és que tret d'alguna honrosa excepció, la majoria dels estaments dirigents –eclesiàstics inclosos, pateixen també d'aquesta miopia–sovint involuntàriament, envers nosaltres.

Carllons
Estopanyà

SUBSCRIU-T'HI
978 85 15 21
tempsdefranja@telefonica.net

Millennium i els crítics

He seguit amb interès l'anada i vinguda d'articles sobre el fenomen literari de Millennium. Des del columnista que es vantava de no haver-se'ls llegit, fins el què, des de l'humil secció de les «cartes al director», defensava l'obra d'en Larsson. Puc –i vull– confessar que a mi sí que m'ha agradat. De fet a casa ens ha enganxat fins al punt que es pot dir que, moltes nits, ens ficàvem al llit tots dos amb la Salander.

En contrast amb altres *best seller* que he llegit, aquest té alguna cosa que t'atrapa de bon principi. I això que, com han dit alguns dels opinadors, hi ha voltes que t'empasses dues-centes pàgines abans d'arribar a la part electrizant de la trama. Tanmateix hi ha alguna cosa que fa que la lectura flueixi, plaent, al llarg de tota la trilogia. Té un dels defectes dels èxits literaris: personatges súper bons i dolents ben dolents; però els bons ho són de manera amable, com ho són els bons amics –aquells pels qui posaries la mà al foc. També sedueix l'eficiència dels personatges, lògica si tenim en compte que d'Escandinàvia és d'on ens arriba el millor disseny industrial. Hi ha també tota la part –potser la més important– de denúncia de la discriminació de la dona, de la corrupció del poder. I l'elogi de la lleialtat. De tot plegat en resulta un còctel d'allò més addictiu. Llàstima que en Larsson morís de manera tan sobtada! Què se n'hauria fet de la Salander?

Carles Terès

L'antologia *Lletres de casa* es presenta a la Casa Amatller

■ Emigdi Subirats

Públic assistent a l'acte de la Casa Amatller

Dimarts 14 de juliol va celebrar-se a la Casa Amatller de Barcelona, al bell mig del Passeig de Gràcia, una emotiva jornada de promoció de la literatura del Matarranya. L'acte, organitzat per l'Associació Cultural del Matarranya, va ser presidit per l'Oriol Izquierdo, director de la Institució de les Lletres Catalanes, amb la qual cosa li donava un significatiu suport institucional. Ens complau dir que la sala estava plena de gom a gom.

Primerament, es va realitzar un homenatge a Desideri Lombarte, el poeta de Penaroya de Tastavins i acreditat agent cultural del territori, en motiu del 20è aniversari del seu traspàs. L'escriptor mequinensà Hèctor B. Moret va ser l'encarregat d'analitzar la figura de Lombarte, al qual va definir com la veritable *anima*

matter del reviscolament del conreu del català a la comarca matarranyenca durant els anys 1980. Vàrem comptar amb la presència de la seua vídua, Rosalia Gil, i d'altres membres de la família d'aquest il·lustre literat que ens va deixar a una edat molt jove. Es varen recitar poemes i un text narratiu de la seua producció. També hi va intervenir Josep Miquel Gràcia, el president de l'Associació Cultural del Matarranya i poeta, que va referir-se al mestratge de Lombarte en la majoria de literats del territori.

Seguidament, va tenir lloc la presentació de l'antologia poètica *Lletres de casa*, de la qual he estat compilador i prologuista. Va anar a càrrec de l'Oriol Izquierdo, el qual va destacar el fet que el llibre naixia amb voluntat d'abast

de tot el país i de no quedar reclòs en l'àmbit local. Va felicitar-se per aquesta publicació que ha d'ajudar a difondre els autors de les comarques centrals dels Països Catalans.

Quant a la meua intervenció, vaig voler fer un ràpid repàs històric a les lletres ebrencques des dels seus inicis. Hem estat terra de bons literats, els quals els ha estat difícil històricament superar la frontera física del Coll de Balaguer per tal de difondre la seua obra adequadament. *Lletres de casa*, publicat per March Editor d'El Vendrell (Baix Penedès), recull diversos poemes anònims de veterans poetes com Manel Pérez Bonfill o Zoraida Burgos; d'autors franjolins de notable qualitat com Hèctor B. Moret, Marià López Lacasa i Juli Micolau; i de poetes consagrats en l'àmbit de la literatura catalana actual com Albert Roig, Joan-Elies Adell, Andreu Subirats, Albert Guiu o Marià Lleixà, entre moltes altres veus poètiques de la nostra terra.

Va ser una jornada molt emotiva personalment, ja que vaig poder compartir taula de luxe en la promoció de les nostres lletres. Una formidable notícia flotava en l'ambient: l'impulsor de l'antologia, el llibreter i blocaire Octavi Serret de Vall-de-roures (Matarranya) acabava de rebre el Premi Nacional de Cultura per part de la Generalitat per la seua incansable promoció de la llengua i la literatura catalana.

Ha estat una de les jornades literàries més importants de la meua vida, carregada d'emocions que difícilment oblidaré, que m'encoratja a continuar treballant a tota velocitat per la llengua catalana i per la literatura ebrenc.

JOSEP MIQUEL GRÀCIA

Els vestits del senyor Camps

El Sr. Camps, president de la Generalitat Valenciana, va dir que ell pagava els seus vestits. Fins avui no ha presentat cap factura y totes les informacions semblen demostrar que ens va mentir. Però no vull parlar de la manca de responsabilitat, indignitat o culpabilitat del Sr. Camps, sinó de l'estètica. Bàsicament parlaré de les jaquetes, que en una primera repassada semblen escarransides. Les mànigues, sempre curtes, curtíssimes, com si li haguessin crescut els braços després d'haver-se-les fet. I què em digueu de l'estretor de les mànigues? Em prou feines deixen espai per als punys de la camisa. Si això és elegància! En referència als botons de la jaqueta només cal dir que quan la moda era de portar-ne tres, ell en portava només dos i molt baixos, i massa llargues i amples les solapes. Com a conseqüència, una gran part de la camisa hi era a la vista, inclosa tota la corbata. Cordada la jaqueta—sempre la porta així—i malgrat que el Sr. Camps té una bona figura, sembla que camina inclinant massa el cos i com sentint-se oprimat, la qual cosa, estic segur no és certa. És el producte d'un sastre poc avesat en l'art de tallar un bon vestit.

Els pantalons, no sé, alguna cosa tenen que no donen el pes. La ratlla massa artificiosa? L'amplària? Sobre el coll de les camises, no endevines si amb un coll llarg li volen fer un coll curt, o a l'inrevés..

Ha fet bé el Sr. Camps en no pagar-li els vestits al sastre; jo, força indignat, se'ls hagués tornat i li demanaria danys i perjudicis.

José Miguel Gràcia

Italians entre nosaltres

■ Carles Sancho

Italians entre nosaltres. Italians de Mussolini a la guerra d'Espanya 1936-1939 és la segona exposició fotogràfica que ha organitzat l'Associació Cultural la Bresca d'Arnes i que es pot visitar de l'1 al 23 d'agost al Casal Municipal de la localitat de la Terra Alta. A través de la càmera del tinent italià Guglielmo Sandri de la divisió Litorio del Corpo Truppe Volontarie es poden observar instantànies de les poblacions on va passar l'exèrcit italià durant la guerra civil. Apareixen imatges localitzades a la Terra Alta, Matarranya, Baix Aragó, Baix Martín, Conques Mineres i el Camp de Daroca. Sandri no va fotografiar accions bèl·liques si no més aviat actes de convivència de la població civil, a vegades forçada, al pas dels exèrcits de Mussolini per les nostres viles. Fotografies de la vida a la reraguarda que calia continuar malgrat la situació d'enfrontament. Es veuen processons de fervent religiosi-

tat on també hi desfilen els soldats, edificis i ponts malmesos per al virulència de la lluita, salutacions col·lectives feixistes, uniformes de la falange de la població civil, actes d'homenatge als morts de guerra, el pas de les tropes, ocupacions de les viles, pintades nacionalistes... Sandri també s'interessà per els edificis monumentals del territori com les esglésies, els impresionants castells, ajuntaments o ermites. S'ha completat l'exposició amb un reportatge

audiovisual. Un ampli testimoni fotogràfic que recull la vida a les viles, la memòria històrica d'aquells anys, que no s'escriu en les nombroses cròniques de guerra. La nostra comarca del Matarranya està ben representada amb 12 panells amb instantànies de Vall-de-roures,

ELS ITALIANS ENTRE NOSALTRES

Calaceit, Queretes, Arenys de Lledó, la Vall del Tormo, el Mas del Llauredor, Fómols i la Freixneda. Els responsables de l'exposició, que contínuament estan trobant noves localitzacions, volen que aquesta mostra siga itinerant per totes les viles representades.

Si les pedres parlaren es va llegir a Bellmunt

■ Lluís Roig

Mitja hora abans de les deu del dia 15 d'agost, ja era oberta la porta de la casa Membrado de Bellmunt. En Ramón Mur, alguns familiars i membres de l'Associació «Amigos del Mezquín» acabaven d'enllestir el pati per a la sessió de lectura amb equip de so i projecció i una vintena de cadires.

Puntualment començà la

lectura del pròleg d'en Ramon Mur i després la nota introductòria dels autors José Miguel Gràcia i Jesús Pallarès, en català i en castellà. Llàstima que l'autor dels esplèndids dibuixos del llibre no va poder assistir a l'acte.

Des de la porta finestral enlaira que dona al pati, com a mena de púlpit, van anar passant els diferents lectors, des dels més jòvens als més entrats en anys, un ampli ventall difícil de trobar en els actes culturals. El bilingüisme permanent, tant en la lectura dels poemes com en les converses, amb una simbiosi tan natural com espontània, va ser tan protagonista com els mateixos poemes. Després de cadascuna de les intervencions no hi mancaren els aplaudi-

ments, uns amb somriures, d'altres amb seriosa delectança. Fora al carrer es van vendre força llibres.

Els visitants van gaudir també d'una bona ocasió per visitar els arxius i estances on va viure i escriure el regeneracionista baix-aragonès, Juan Pío Membrado.

Una vegada més en Ramón Mur portà la cultura a la seua petita, en tant què ben endreçada i acollidora, benvolguda vila de Bellmunt.

Els autors del llibre i l'Associació Cultural del Matarranya com a editora, em fan arribar el seu agraïment al Ramón, al Samir, a l'Associació «Amigos del Mezquín» de Bellmunt i a tots els lectors. Fins l'any que ve, bellmuntans!

Atramentum (Tinta)

Aliquem certiore facere de aliquia re (vull fer saber a algú). Primer de tot demano disculpes per no haver pogut assistir, per qüestions personals-laborals, als organitzadors del recital en homenatge a Desideri Lombarte que van fer els poemes de la Franja el passat 14 de juliol d'enguany a la Casa Amatller del Passeig de Gràcia de Barcelona; també dec disculpes a la organització de la IV Trobada d'autors ebrencs al Matarranya celebrada a Fondespata el 2 d'agost on tenia que presentar l'últim poemari de qui escriu aqò. *Scriptis relictum est* (està escrit).

Lo poemari que estic parlant *D'un sol esclop* mereixedor del premi Guillem Nicolau 2008 va ser presentat a la Sala d'Actes de l'Ajuntament de la Freixneda el 20 d'agost de 2009 acompanyat per l'amic Carles Sancho Meix i tot el públic assistent.

Un parell de setmanes abans, al mateix espai, a ca la vila, va tindre lloc la proposta de resolució-presentació i aprovació per part del govern municipal del PP d'una moció en contra de la tan desitjada Llei de Llengües d'Aragó que pretèn regular la nostra llengua, la catalana, i defensada pel Grup Socialista al consistori.

Considero que les lleis s'han d'acatar i no atacar; els municipis tenint un poder inferior respecte a les Corts d'Aragó haurien d'assimilar i assumir els textos jurídics, i aplicar eixa llei quan estigues aprovada com qualsevol llei. Sobretot per respecte als propis parlants.

Juli Micolau

Els artistes recorden Gema Noguera

■ Carles Sancho

Actuació de la Coral de Beseit a la Plaça

L'homenatge a l'artista recentment desapareguda Gema Noguera a Beseit el 20 d'agost, en el prelude de les festes majors de la vila, va ser un gran encert i va demostrar l'agraïment dels artistes i del públic en general a una trajectòria personal de compromís amb la creació plàstica, la cultura i el territori. La jornada de la Trobada d'Artistes es va dividir en dues sessions. A la tarda, a la Galeria d'Art de l'Antiga Fàbrica Noguera es va inaugurar una exposició col·lectiva d'artistes que havien tingut alguna vinculació amb l'homenatjada i una mostra de l'obra de la creadora de la Gale-

ria. Després de la mort de Gema, la família i l'Ajuntament de Beseit, han arribat a la conclusió que el reconeixement més gran que se li podia retre a la seua memòria era reprendre l'activitat artística de la Galeria d'Art de la Fàbrica Noguera tal com Gema havia projectat i hauria volgut, ara sota la iniciativa de l'ajuntament de la vila. Respecte a aquest ampli espai s'ha cregut convenient fer una modificació i deixar l'antic taller de l'artista per adequar-lo i mantenir una exposició permanent de la beseitana i les altres sales dedicar-les a exposicions temporals, tal com ja es feia en vida de l'ar-

tista. Per tant la continuïtat de l'espai creatiu de la Galeria d'Art de l'Antiga Fàbrica Noguera queda assegurada en una població on el turisme és la base de la seua economia i aquest espai creatiu pot ajudar a diversificar l'oferta del visitant. A la nit a la plaça Major, que va fer petita la gran quantitat de públic que es va aplegar de tota la comarca, maratoniana jornada artística musical que va durar més de dues hores i mitja i que els assistents van veure en la seua totalitat per l'emotivitat i qualitat de l'acte presentat. Hi va haver parlaments de la filla i la germana d'una gran sensibilitat i que escoltà el públic amb total silenci, un audiovisual ens mostrà una part de la seua trajectòria artística més singular i una vetllada poèticomusical on participaren la Coral de Beseit, el poeta Andreu Sublirats, la violoncel·lista Núria Gañet, la soprano Àngels Graells, el grup queretà Ya babé i els tortosins Quico el Célio, el Noi i el Mut de Ferreries que amb una ronda de jotes dedicades a Beseit i a la Gema van acabar l'acte amb un to una mica més festiu i desenfadat.

IV Trobada d'escriptors a Fontdespatla

■ José Miguel Gràcia

El propassat dos d'agost va tenir lloc la 4a Trobada d'autors ebrencs a Fondespata. Dins d'un programa força ple d'actes, es va presentar el llibre *Galeria ebrenc. Autors i autores de l'Ebre*. Fruit de la convocatòria de Serret bloc, una trentena de relats curts d'autors de les terres de l'Ebre, van estar publicats a l'esmentat bloc. Segur que cadascun dels lectors trobarà relats suficients per fer una bona tria personal i gaudirà amb la seua lectura.

Tocades les dotze del matí, a la Llibreria Serret, plena d'autors i de llibres, va començar la

feixuga, però agradable tasca de la signatura d'exemplars.

Després d'un refrigeri ofert per l'Octavi Serret, la comitiva prengué el camí de Fondespata per dinar al frontó i continuar tot un seguit d'actes on es parlà, dins l'inspirat marc de l'ermita de Sant Miquel, d'experiències dels blocaires, converses sobre diferents projectes literaris, sobre personatges o autors ebrencs, com Desideri Lombarte, presentacions de llibres i poemes, etc. La Trobada finalitzà passades les 10 de la nit amb un recital del Duo Recapte a la Llar del Jubi-

lat de Fontdespatla, dins d'una vetllada poètica i musical que fou compartida per vilatans i escriptors provinents de diferents punts d'ambdues ribes de l'Ebre. No mancaren els desitjos de continuïtat de la Trobada per a anys successius.

